

Jumalateenistus Nõos P, 19.09.21 kell 11.00, 16. pühapäev *post Trinitatis*

Lektsioonid: Js 26:12–14, 19; Fl 1:20–26

Pihikõne: 1Ts 5:8

Jutlus: Jh 5:19–21

Laulud: 183 (1–4); 273 (1–4, 5); 185 (1–5); 167 (1–3)

Siis Jeesus vastas neile: „Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, Poeg ei saa midagi teha iseenesest, ta teeb vaid seda, mida näeb tegevat Isa, sest mida iganes Isa teeb, seda teeb ka Poeg. Isa armastab ju Poega ning näitab talle kõike, mida ta ise teeb, ning tahab temale näidata suuremaid tegusid, kui need on, nõnda et te seda panete imeks. Sest nõnda nagu Isa äratab üles surnuid ja teeb elavaks, nõnda teeb ka Poeg elavaks, keda tahab.

Tänases kirjakohas torkab minu meelest kõige enam silma Jeesuse mõte, et Isa tahab Pojale näidata veel suuremaid tegusid kui need, mida ta on Pojale näidanud seni. Mida on siis Poeg seni näinud? Meie inimestena saame selle üle otsustada muidugi Pühakirja kui Jumala ilmutuse alusel. Poeg on seni näinud kogu oleva loomist, inimese pattulangust ja vastandumist Jumalale, Jumala halastust inimese vastu selles kurvas olukorras, Seaduse andmist inimestele, Jumala prohvetite saatmist inimeste juurde, inimeste tõrksust Jumala Seadust ja prohveteid vastu võtta.

Poeg on näinud ka seda, et Isa äratab üles surnuid ja teeb elavaks. Äratas ju Jumala prohvet Eelija 1Kn 17 järgi surnuist Sarepta lesknaise poja ja Jumala prohvet Eliisa 2Kn 4 järgi surnuist Suunemi naise poja.

Teame, et ka Jeesus äratas inimesi surnuist üles: Mt 9 järgi Jairuse tütre, Lk 7 järgi Naini noormehe ja Jh 11 järgi Laatsaruse. Ent miks ütleb siis Jeesus, et Isa tahab Pojale näidata veelgi suuremaid tegusid kui need?

Ehk viitab Jeesus siin oma ristisurmale ja ülestõusmisele kolmandal päeval? See on ju suurim tegu, mida Jumal inimeste jaoks on teinud! Nii võiks ju arvata, et Jeesus ei ütle seda, vaid ütleb selge sõnaga: Poeg teeb elavaks, keda tahab.

Niisiis võiks siit järeldada, et siin mõeldakse juba surnuist üles tõusnud ja taevasse läinud, Jumala paremal käel istuva Kristuse tööd inimestega. Ja mitte ainult nende surnuist üles äratamist (sest selliseid asju, nagu öeldud, on juba ammu toimunud), vaid nende elavaks tegemist igaveseks eluks. Sest eelmainitud Sarepta lesknaise poeg ja Suunemi naise poeg surid kord ikkagi. Samuti juhtus see Jairuse tütre, Naini noormehe ja Laatsarusega. Kuid sellest veelgi suurem tegu on Jeesus Kristusel elu andmine neile, kes Temasse usuvad.

Ef 2:1–7 on kirjutatud: „Jumal on teinud elavaks ka teid, kes te olite surnud oma üleastumistes ja pattudes, milles te varem käisite selle maailma ajastu viisil, vürsti viisil, kellel on meelevald õhus, vaimu viisil, kes nüüdki on tegev sõnakuulmatute laste seas; kelle seas ka meie kõik varem käisime oma lihalikes himudes, tehes liha ja mõtete tahtmist mööda, ning me olime loomu poolest viha lapsed nagu teisedki. Aga Jumal, kes on rikas halastuselt, on meid koos Kristusega teinud elavaks oma suure armastuse pärast, millega ta meid on armastanud, kuigi me olime surnud üleastumistes – armu läbi te olete päästetud! –, ning on meid koos temaga üles äratanud ja asetanud taevasesse olukorda Kristuses Jeesuses, et näidata tulevastel aegadel oma armu võrratut rikkust helduses meie vastu Kristuses Jeesuses.“

Niisiis on see suurem tegu, millest Jeesus meie kirjakohas kõneleb, Isa suurem tegu meie, inimeste heaks. Inimesed, nagu Efesose kirjas öeldakse, on koos Kristusega üles äratatud ja asetatud Kristuses taevasesse olukorda juba nüüd, maise elu ajal.

Kuid Jeesus ütleb, et ta teeb elavaks need, keda ta tahab elavaks teha. Kas siis mitte kõiki? Ja kui mitte, siis keda? Kas ka mind ja teid, kes te seda jutlust kuulate? Kas Jeesus tahab meid enda omaks?

Niimoodi küsimine on minu poolt muidugi intrigeerimine. Sest millal võib üldse kahelda selles, et Jeesus on meid taevasesse olukorda asetanud? Vaid siis, kui me pole ristitud ja/või ei usu, et Jeesus Kristus on Issand (Mk 16:16; Rm 10:9). Kui me aga oleme ristitud ja usume, siis on Jeesus meid

tahtnud ja kui me tema juurde tuleme, siis ei aja ta meid välja (Jh 6:37).

Jeesus ütleb ka, et kui inimesed näevad neid suuremaid tegusid, millest just kõnelesime, siis nad panevad imeks. Teisisõnu, kui inimesed näevad, et nende kaasinimestega toimub mingi muutus – nad lasevad endid ja oma lapsed ristida ning hakkavad oma elus usaldama Jeesus Kristust –, siis nad imestavad.

See imestus ei pruugi olla heatahtlik. Tajume ju oma eluajal hästi, kuidas Jeesus Kristusesse uskumine pole midagi mugavat. Praegu on palju kõneainet tekitanud meedia järsk huvi luterliku kiriku vastu, kiriku tegevuse analüüs, mille tulemusena leitakse palju negatiivset, paremal juhul imelikku.

Kuid kas siis kõik see, mida kirik on ajakirjanike arvates valesti teinud, on sündinud millestki muust kui usust Jeesus Kristusesse? Kas meedia imestab kiriku üle selle tõttu, et seal on vähe või pole usku Jeesus Kristusesse? Ei, ikka selle tõttu, et kiriku tegevuses nähakse eksimusi ilmalike kriteeriumide järgi hinnates: liikmeskond väheneb, ihatakse riiklikku tunnustust, himustatakse materiaalselt vara.

Kuid see pole nii oluline. Oluline oleks see, kui maailm heidaks kirikule ette usu puudumist. Ent see pole võimalik: sel juhul tahaks Poeg elavaks teha hoopis uskmatut maailma ja mitte kirikut, Kristuse Ihu. Kuid Poeg ei taha seda, vaid ta tahab elavaks need, kes on ristitud, usuvad ja tulevad Jeesuse juurde. Ükskõik, milliseid eksimusi siis uskmatu maailm sellel teekonnal ei leia või mille üle ta imeks ei pane.

Meie kirjakohas pälvib tähelepanu ka Jeesuse jumalik viis näidata ühekorraga Poja allumist Isale ja Poja jumalikkust. Ühest küljest, ütleb Jeesus, teeb Poeg ainult seda, mida tema armastav Isa talle näitab. Teisest küljest teeb ta neidsamu asju ja veel suuremaidki.

Vahel küsitakse, milleks on tarvis mõelda Jumalast Jeesus Kristuse terminites. Kas ei piisa sellest, et on üks Looja Jumal, kellesse uskumine annab igavese elu ja kellesse mitteuskumine viib hukatusse? Nii mõtlevad paljud inimesed ja uskkonnad.

Kuid võiks öelda nii, et just Poeg teeb teoks Isa unistused – nii nagu me kujutleme maiste isade unistusi oma poegade kohta. Isa tahab inimkonna päästmiseks teha midagi enam kui ta on seni teinud, ei taha piirduda juba tehtu kordamisega. Ja ta ei taha inimesi lihtsalt niisama surnuist üles äratada, vaid ta tahab üles äratada patuta inimesi.

Kuidas muuta inimesed patust vabaks? Mitte seeläbi, et nõuda neilt, luust ja lihast surelikelt inimestelt püha elu. See pole ju võimalik, nagu näitab meile Pühakiri. Inimesed saab patust vabaks muuta seeläbi, et Isa kingib oma Poja püha elu nende eest ja pühitseb neid seeläbi.

Nõnda siis teeb Poeg tõepoolest kõike sedasama, mida Isagi, kuid ta teeb Isa palvel ka midagi enam. Ja teeb seda selleks, et anda inimestele igavene elu.

Hästi kirjeldab seda Martin Lutheri laul „Nüüd, ristirahvas, laula sa“, millest KLPR-is on vaid neli salmi, kuid ULR (1899) pakub meile Lutheri tervikmõtte. Loen siiski praegu laulu keskmise osa: „...Siis vaatas Jumal haledast Mu ütlemata häda Ja ise lubas vägevast Mu vaeva lõpetada, Ei jäänud paljaks mõtteks see: Ta andis ära heldesti, Mis temal kõige kallim. Ta ütles Pojal': „Nüüd on aeg, Ma pean armu heitma; Oh mine, minu armas Poeg Nüüd vaestel' abi näitma! Neid patu hädast avita Ja surma võimus sureta Ja saada neile elu.“ Poeg tuli Isa rüpe seest Mu juure maha taevast, Sai mulle vennaks igavest, Mind aitas kõigest vaevast. Ehk oli sala tema au, Ei olnud siiski tühi nõu: Ta tuli põrgut võitma.“

Võib-olla oli taevas tõepoolest selline dialoog? Eks Lutherilgi oli Jumala Vaimu, et seda niimoodi kirja panna.

Viimaks tuleb selles kirjakohas rõhutada Isa armastust Poja vastu. Kui Isa tahab teha Poja abil midagi enam, siis teeb ta seda suurest armastusest Poja vastu. Kas siis Poja saatmine ristisurma on Jumala armastus? Jah ja ei. Ei, sest mitte ükski isa ei saadaks armastuse pärast oma poja vastu teda surma. Ent jah, sest see armastus on suunatud neile, kelle pärast Poeg peab surema – need oleme meie, inimesed. Jumala armastuse pärast äratas Isa Poja surnuist, et meie usuksime seda, saaksime oma usu läbi Poja sarnasteks ja võiksime pääseda Isa armastusse.

Jh 10:10 ütleb Jeesus: „Mina olen tulnud, et neil [mu lammastel] oleks elu, ja oleks seda ülirohkesti.“ Jeesus tahab meid surnuist ellu äratada nagu Isa äratas ellu tema. Kuid ta tahab teha

nii, et me enam iialgi ei sureks, et meil oleks elu ülirohkesti, igavest elu!
Aamen.